

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 71

ЛЮТИЙ • FEBRUAR 2019 • Nr. 4 (3008)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ВЕЛИКИЙ ПІСТ У ЖИТТІ ХРИСТИЯНИНА

Є в житті кожної людини такі моменти, коли треба зупинитися і ще раз поглянути на шлях, що його було пройдено, щоби розпізнати Божу волю і мати силу її прийняти. Таким етапом в житті Церкви і кожного християнина є Великий Піст.

Сьогодні можна почути різні думки щодо ролі посту в житті людини, аж до повного заперечення його духовної вартості. Це й не дивно, адже ми вже надто далеко відійшли від отого первісного розуміння посту, як одного з головних добрих діл разом із молитвою та милосердям. Здавалося б, що особливого чи корисного є в утриманні від споживання тої чи іншої їжі, від гучних забав? Чи дійсно Господь потребує таких жертв?

Відповідаючи на такі поширені запитання, потрібно заглибитися в справжнє розуміння християнського посту, сягнувши його коренів у житті й діяльності Ісуса Христа, перших християнських спільнот. Не раз

читаємо в Євангелії місця, які підтверджують особливу вартість посту. Ісус постив у пустелі, коли Його спокушував злий дух. Наш Спаситель також картав фарис

сеїв за лицемірство під час посту, про злих духів говорив, що їх можна вигнати тільки молитвою та постом. З життя ранніх християнських спільнот нам відомі

Остап Фалинський, «Ісус у пустелі», 2013 р.

Потому Ісус був поведений Духом у пустиню, щоб диявол Його спокушав. 2. І постив Він сорок день і сорок ночей, а вкінці зголоднів. [Мат. 4: 1, 2]

На картині бачимо молодого Ісуса, який набожно молиться до свого Батька Небесного. Він цілковито зосереджений, всі риси його обличчя випромінюють відданість тій меті, для якої він прийшов на Землю. Тим завданням, котрі покладені на нього, і які Ісус зобов'язаний виконати, вказуючи людству дорогу до спасіння. Пальці його долонь складені у благальному жесті, проханні дати йому сили перебороти спокуси диявола. За його спиною нависають, клубочаться темні хмари, але видно, що вони відступають, втрачають силу. Бо з небес на них має безмежний вплив та Сила, яка допоможе Ісусу пройти тернистий шлях, навчаючи людей і відкриваючи їм Святу Тайну.

(Інтернет-галерея OpenDay)

їхні приклади довгих і суворих постів. Пізніше цю традицію перейняли перші отці-пустельники та перші монастирі.

Піст ніколи не був просто утриманням від деяких речей, а тим паче звичайним голодуванням або, як тепер модно казати, «очищенням організму». Цей вид християнської діяльності завжди був нерозлучно пов'язаний із покаяттям, яке в першу чергу очищує душу. Стриманість, яку Церква наголошує під час Великого Посту, покликана допомогти нам усвідомити, що на цій землі ми всього лише мандрівники, які не мають постійної домівки, а мандрують до осель, які приготував нам наш Спаситель своєю смертю і Воскресінням. Як інакше зможемо

взяти участь у радості Христової перемоги, відмовляючись від Його хреста? Постячи у вірі й Дусі, людина здатна зрозуміти таємниці Божої волі щодо себе, яка їй досі здавалася незрозумілою або несправедливою. Людина стає спроможною з'єднатися з Христом, якого спокушали в пустелі, Христом, якого зневажили й розіп'яли, і разом з Ним воскресає у Його славі.

Великий піст дає кожному з нас нагоду задуматися над своїм життям, збагнути, як далеко чи близько ми є від Бога, в молитві та покаятті дозволити Божественній благодаті знову замешкати в нас і приготувати наші душі до радості Христового Воскресіння, яка ніколи не минає.

Влодко Хіцяк, «Арка»

ХГ

ЯК ГАЛИЧАНИ ВПЕРШЕ ВИРУШИЛИ В ПАЛОМНИЦТВО ДО СВЯТОЇ ЗЕМЛІ

У лютому 1906-го по всій Західній Україні розійшлося гасло «Їдьмо в Святу землю!», у відозві йшлося про можливість для 500 людей взяти участь у подорожі до Єрусалиму. Цю ідею довгий час виношував митрополит Андрей Шептицький. Саме він детально все продумав і організував.

Мандрівка мала тривати 22 дні. Спеціальний комітет склав детальну програму на кожен день. Комітет також зобов'язався виробити усім закордонні паспорти. Квитки, а перейжджати мали потягом, потім кораблем, і знову потягом, коштували по 300, 400 та 450 крон в залежності

ті від класу. Суми були значними, особливо зважаючи на те, що більша частина тих, хто зголосився були селянами. Для порівняння, для забезпечення продуктами на місяць міського шпиталю у Тернополі треба було 150 крон.

Продовження на 8 стор. ▼

ЧАС ІЗ БОГОМ

Коли я був підлітком, мій духовник навчив мене щоденно проводити час у молитві. Це стало найважливішою звичкою в моєму житті, і я переконаний, що ніхто не може зростати як християнин без неї.

Коли мені було всього 18 років, я запам'ятав уривок з Книги Приповідок 8:34: *Щасливий чоловік, що мене слухає, що день-у-день біля дверей моїх чуває, біля моїх одвірків стоїть на сторожі!* Я почав вставати рано і молитися в своїй кімнаті в гуртожитку коледжу. Я виявив, що Бог обіцяє благословення тим, хто проводить із Ним час! Більше ніж через 40 років я все ж так само відокремлюю цей особливий час для Бога.

А як ви плануєте у своєму щоденні тихий час для Бога? Багато християн кажуть, що вони занадто зайняті, щоб виділити час для молитви і читання Біблії. Замість цього вони роблять кілька справ одночасно, слухаючи християнські подкасти, поки йдуть на роботу, або моляться про себе, коли приймають душ або чистять зуби. Немає нічого поганого в цьому, але якщо ви ніколи не виділяєте час, щоб зосередитися на молитві або читанні Біблії, ваші стосунки з Богом будуть безладними і поверхневими. Ще не пізно розвивати нові звички.

1. Встановіть час для вашого «побачення» з Богом

Немає різниці коли молитися. Дехто обирає ранок, комусь зручніше чи легше молитися ввечері. Мені зручніше молитися рановранці, до того, як щоденні справи почнуть пожирати мій час. Як тільки ви виробите свою звичку і зрозумієте, наскільки ви виграєте від неї, усвідомите, що прос-

то не можете жити, не проводячи час із Богом.

2. Виберіть особливе місце, де ви будете на самоті

«Ти ж, коли молишся, увійди у свою кімнату, зачини за собою двері й молись Отцеві твоєму, що перебуває в тайні, а Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі» (Матея 6:6). Звичайно, це не означає, що ви не можете молитися під час керування авто. Але вам потрібне тихе місце, щоб зосередитися.

3. Вимкніть телефон

Хіба ви б розмовляли з друзями, відповідали на смс або електронні листи під час побачення? Ні, якщо тільки вам не байдуже ці стосунки. Таким самим принципом керуйтеся, коли ви проводите час із Господом. Нам потрібно повернути мистецтво зосередженої посвяти. Мені подобається мій телефон, але я визнав за необхідне змусити його замовкнути, коли я проводжу час із Богом. І якщо ви використовуєте свій телефон, щоб читати електронну Біблію, подумайте над тим, щоб повернутися до друкованого варіанту Святого Письма. Спокуса перевірити повідомлення або опублікувати фотографії в Instagram змарнують ваше молитовне життя.

4. Не піддавайтеся тискові

Вам не потрібно читати 50 глав Біблії або молитися три години. Не поспішайте і правильно розподіляйте сили. Будьте реалістами

Кінучо Крафт, «Ангел з лірою»

і робіть невеликі кроки. Якщо ви шукали Господа нерегулярно, почніть читати одну главу Біблії в день і моліться протягом 15 хвилин. Згодом вам захочеться більше. Краще бути черепахою, ніж зайцем. Ключ у тому, щоб бути послідовним.

5. Навчіться «пережовувати» Біблію

Один із найпростіших способів вивчення Біблії полягає в тому, щоб читати одну книгу за раз (наприклад, Послання до Римлян або Книгу пророка Ісаї)

і повільно «пережовувати» кожен вірш. Що більше ви читаєте вірш, то більше «соків» ви вичавлюєте з нього!

6. Не просто читайте Біблію, але слухайте голос Бога

Деколи люди скажуть, що не чують як Бог говорить. Але коли запитую, чи регулярно вони читають Біблію, кажуть, що занадто зайняті. Та Бог хоче говорити з нами через сторінки Його Слова. Коли ви читаєте Святе Письмо, молячись серцем, то знайдете в Біблії те, що шукаєте – це буде

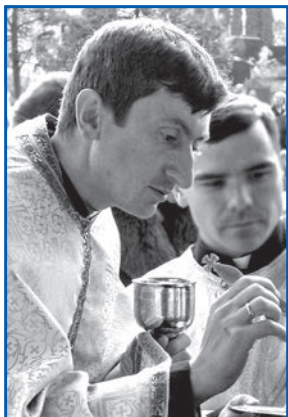
«приватне» повідомлення для вас. Коли у мене були важкі часи, і я був в біді, я читав Біблію доти, поки текст, здавалося, не виступав із Книги і не вітав мене, кажучи: «Я був спеціально написаний для тебе».

7. Використовуйте молитовний список

Багато християн сприймають молитву досить егоїстично, так ніби вона існує тільки для задоволення їх власних потреб. Але Ісус закликає нас до місця глибшого жертвопринесення, запрошуючи нас молитися за інших. Кілька років тому я почав звикати молитися за окремих людей, яких Бог привів у моє життя. Сьогодні у мене є довгий список членів сім'ї, друзів, наставників і учнів, за яких я молюсь регулярно. Виливати серце в молитві за них стало однією з практик мого духовного життя, участь у яких приносять мені найбільше задоволення.

Апостол Павло писав до коринтян: «Але боюся, щоб, як змії був обманув Єву своїм підступом, так не поспувався думки ваші, й ви не відхилилися від простоти й чистоти щодо Христа» (2 Коринтян 11:3). Наша високотехнологічна і насичена інформацією культура надає нам мільйон способів зайняти наш час, але проста посвята і молитва залишаються протитрутою всьому, що відволікає нашу увагу. Вимкніть шум, увійдіть в свою молитовну кімнату, зачиніть двері і проведіть час із Богом. Робіть молитовний час частиною свого повсякденного життя.

J. Lee Grady, charismamag.com. Переклад з англійської Наталії Павлишин; подано за «ДивенСвіт»

Сповідь ніколи не принижує людину

ЧОМУ СПОВІДЬ НАЗИВАЮТЬ ТАЇНСТВОМ?

Отець Іван Січкарик: У повсякденному житті людина споглядає багато речей: предмети домашнього вжитку, транспорт, дерева, будинки – до тих речей ми можемо доторкнутися, можемо виміряти їхню вагу, величину і т.д. Сповідь – це є видимий знак невидимої Божої ласки. Ми бачимо священика, бачимо каянника, але як Господь Бог очищає людину, як Він знову повертає її до стану Божої ласки і освячуючої благодаті – ми не знаємо. Ми цього не можемо побачити фізичними очима. Тому це називається Таїнство. Дія є реальна, ми бачимо щось, але до кінця осягнути, збагнути, охопити ми цього не можемо. Однак вірою ми приймаємо, що коли людина сповідається, має добру настанову, то Господь їй прощає всі гріхи. Вона виходить зі сповіді вільною від усього, що її обтяжувало і розпочинає життя «з чистого листка».

ТАКЕ ТАЇНСТВО ПОВИННО ВІДБУВАТИСЯ ЛИШЕ В ХРАМІ ЧИ МОЖЕ БУТИ ЗДІЙСНЕНЕ Й В ІНШИХ МІСЦЯХ?

о. І. Січкарик: Священики сповідають людей, насамперед, у Божому храмі тому, що це є місце освячене, це дім Господній, куди людина приходить помолитися, усвідомити свої немочі, покаятися. Але є особливі обставини, наприклад, коли людина хвора і не може прийти до храму. Тоді священики можуть піти до хворих додому. Також в лікарнях сповідають. Під час великих прощ сповідають на площах біля храму. На жаль, трапляються випадки, коли священики стають свідками аварії і їм доводиться сповідати людей на місці пригоди. Тобто сповідати можна будь-де, але найкраще і найвідповідніше місце – це є Божий храм.

Фрагмент інтерв'ю Оксани Небесної з отцем-доктором Іваном Січкариком. Подано за: «Файне місто Тернопіль»

ЄДНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СТАЄ РЕАЛЬНІСТЮ

Сьогодні, у день поставлення на престол предстоятеля Православної Церкви України митрополита Київського та всієї України Епіфанія, єдність українського народу стає реальністю. Про це під час церемонії інтронізації предстоятеля ПЦУ у Софії Київській заявив представник Вселенського Патріарха митрополит Гальський Еммануїл.

«Сьогодні ви інтронізуєтесь як перший предстоятель нової Православної Церкви України. Сьогодні радіють душі тих отців, які віддали життя своє у сповіданні та за здійснення тут внутрішньоадміністративної незалежності. Сьогодні єдність українського народу стає реальністю і благословенням за благодіяння всеправославної віри Матері-Церкви Константинополя», – сказав митрополит Еммануїл. Він зазначив, що Україна отримала розв'язання «церковного питання, яке вже давно гостро стояло».

90-річний патріарх Філарет, який через стан здоров'я не зміг прийняти участі в інтронізації, привітав митрополита Епіфанія у листі, в якому м. ін. зазначив, що новостворена помісна Українська православна Церква наразі не стала єдиною. «Вам, разом з єпископатом і духовенством та всіма вірними належить не лише зміцнювати внутрішню єдність, але й зробити все для того, щоб до Української Церкви ввійшли і ті православні, які поки що лишаються в підлеглості іншому патріархату. Це складне завдання. Але, як на початку боротьби за автокефалію, я був один із небагатьох, хто вірив у її успіх, так і зараз я пере-

конаний, що помісна Українська православна Церква у майбутньому об'єднає всіх православних в Україні. І тоді, як одна з найбільших українських православних Церков у світовому православ'ї, Українська Церква буде піднесена до стану патріархату».

Філарет подякував його Всесвятості Вселенському Патріарху Варфоломію за рішучість, за те, що не піддався на тиск і «вчинив по правді, задовольнивши справедливе прагнення Української Церкви». А також подякував Президенту України Петру Порошенку і всім, хто з боку Української держави сприяв цій справі. «Ваша наполегливість допомогли досягти успіху», – зазначив патріарх Філарет.

Під час Об'єднавчого собору 15 грудня 2018 р. митрополита Переяславського і Білоцерківського Епіфанія було обрано предстоятелем Православної Церкви України. 6 січня ц. р. він отримав Томос про автокефалію Православної Церкви України з рук Вселенського Патріарха Варфоломія. Третього лютого у Софії Київській відбулася офіційна церемонія зведення на престол предстоятеля ПЦУ митрополита Київського Епіфанія у якій прийняв участь також Глава УГКЦ патріарх Святослав.

(Укрінформ; «День»)

ВЛАДИКА БОРИС ҐУДЗЯК ОЧОЛИТЬ МИТРОПОЛІЮ УГКЦ В США

18 лютого у Ватикані повідомлено про те, що Папа Франциск призначив владика Бориса Ґудзяка Архієпископом і Митрополитом Філадельфійським УГКЦ у США, перенісши його з Паризької єпархії св. Володимира Великого. Водночас, Святіший Отець призначив Апостольським адміністратором вакантного осідку Паризької єпархії владика Гліба Лончину, який очолює Єпархію Пресвятої Родина з осідком в Лондоні. Владика Борис стане сьомим Архієпископом і Митрополитом Філадельфійської митрополії. Його інтронізація відбудеться 4 червня в соборі Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці у Філадельфії. Її здійснить Блаженніший Святослав. Філадельфійська архієпархія УГКЦ була вакантною відтоді, як 16 квітня 2018 року повідомлено про те, що Папа Франциск прийняв зречення з уряду тодішнього Архієпископа і Митрополита владика Стефана Сороки. (Ді УГКЦ)

ЗАКАРБУВАЛИ В КОНСТИТУЦІЇ

Парламент вніс зміни до Конституції України, задекларувавши курс на вступ до НАТО та ЄС. За схвалення законопроекту №9037 (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в ЄС та в НАТО) проголосували 334 народних депутатів. Законопроект декларує м. ін., що завданням найвищих органів влади – Президента, парламенту, уряду – є реалізація стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в ЄС та НАТО. (Збруч)

«БЛАЖЕННІШИЙ»

У Києві презентували документальну стрічку про ісповідника віри Патріарха Йосифа Сліпого п. н. «Блаженніший». Це продовження першого фільму «Справа "Рифи"», який вийшов у 2017 р. до 125-ліття з дня народження Йосифа Сліпого. Перший фільм охоплює період з 1939 по 1963 роки та розкриває маловідомі обставини арешту, ув'язнення та звільнення Йосифа Сліпого. Над стрічкою «Блаженніший» робота тривала понад два роки. За словами режисера фільму Олени Мошинської, знімальна група працювала над темою життя і служіння патріарха Йосифа понад чотири роки. Стрічка побудована повністю на інтерв'ю людей, які особисто знали патріарха Йосифа. Другий фільм розповідає про життя Патріарха в Римі від 1963 року і до його смерті. (Ді УГКЦ)

У ЛУЦЬКУ ВІДБУЛАСЯ ПРОЩА МОНАШЕСТВА УГКЦ

Напередодні дня богосвячених осіб відбулася всеукраїнська проща монашества УГКЦ, яка цього року проходила у Луцьку. Гаслом зустрічі були слова священномученика Омеляна Ковча: «Мій володар – Христос, і я буду йому вірний». Кількасот богосвячених осіб з різних куточків України зібралися на молитву у храмі Василянського монастиря св. Василя Великого, де відбулася Архирейська Божественна Літургія. Очолив молитву Екзарх Луцький Йосафат Говера. Після трапези богосвячені особи вирушили великою пішою ходою вулицями міста, прославляючи Бога спільною колядою, потім зібралися на території Луцького замку, де знаходяться залишки катедри Івана Богослова – центрального храму Луцької єпархії УГКЦ, яка до XVIII ст. нараховувала близько 1200 храмів. З цікавістю ченці та черниці слухали історію не лише про цей храм, а й про інші святині, зокрема, про унійні (греко-католицькі) монастирі Волині. (Західне бюро «Живого ТВ»)

З УКРАЇНИ ВИДВОРИЛИ ЄПІСКОПА РПЦ МП

Державна прикордонна служба спровадила з території України Юрія Харона – єпископа Гедеона Макарівського з УПЦ МП. «Батюшка», наставник каплиці, незаконно встановленої біля фундаменту Десятинної церкви в Києві, намагався перетнути кордон на летовищі «Бориспіль» після прибуття літаком із Франкфурта. «З'ясувалося, що пред'явлений ним паспорт громадянина України не є дійсним. Документ у нього вилучили, після чого чоловік був повернутий в зворотному напрямку». Також прикордонники встановили, що громадянин займається антиукраїнською пропагандою і є активним прихильником «руського міра». (Збруч)

ЕКС-КАРДИНАЛ МАККЕРРІК ПОЗБАВЛЕНИЙ ДУХОВНОГО САМУ

У Ватикані оприлюднено Комюніке Конґреґації Віровчення про позбавлення духовного сану 88-річного архієпископа Теодора МакКеріка зі США. В ньому читаємо: «Дня 11 січня 2019 року, Конґрес Конґреґації Віровчення видав підсумковий декрет у карному процесі проти Теодора Едґара МакКеріка, висушеного Архієпископа Вашингтонського, яким обвинуваченого визнано винним у наступних

злочинах: намовляння під час сповіді та порушення шостої заповіді Декалогу з неповнолітніми та дорослими, з обтяжуючими обставинами зловживання владою, з огляду на що накладено покарання позбавлення духовного сану. Дня 13 лютого 2019 року звичайна сесія Конґреґації Віровчення дослідила аргументи, представлені пред'явником в оскарженні, та вирішила підтвердити декрет Конґресу. Святіший Отець затвердив згідно з приписами права остаточний характер цього рішення, яке вчиняє справу res iudicata, тобто такою, що не підлягає подальшому оскарженню». (о. Тимотей Т. Коцур, ЧСВВ. Подано за: Радіо Ватикан)

ЯК ДВІ РІДНІ СЕСТРИ

Томос – визнання автокефалії Православної Церкви України, створення Єдиної Помісної Православної Церкви, перебіг процесів її становлення – зокрема, перехід церковних громад до ПЦУ, продовжують бути однією із головних тем українського медіапростору. Важливими стратегічними новинами були також недавні заяви патріархів Святослава та Епіфанія щодо нового рівня діалогу між УГКЦ і ПЦУ. Про ці процеси в ефірі програми «Добра розмова» 30 січня на «Воскресіння. Живе радіо» говорив о. Георгій Коваленко, нині – ректор Відкритого Православного університету Святої Софії Премудрості, колишній прес-секретар і наближена особа Предстоятеля УПЦ Володимира (Сабодана).

кументацію. «Православна Церква України не форсує цей процес, тож усі "про-роцтва" РПЦ щодо сутічок і спротиву не справджуються, – каже о. Георгій. — Так, цей процес непростий, але ми, дякувати Богу, живемо у правовій державі, і ми – християни, для яких головне у Церкві – не майно, не камінь і куполи, а люди, віряни».

Це ж стосується і православних святинь – Києво-Печерської й Почаївської лавр, інших об'єктів, які перебували у патріархаті РПЦ. Отець Георгій Коваленко наголошує: всі ці об'єкти є власністю держави Україна, свого часу передані у користування чернечим спільнотам Московського патріархату, але відкриті для всіх як пам'ятки архітектури й культури. Принаймні так повинно бути за законом. «Поки що не було конкретних заяв про розділення чи претендування на ці святині – очікують, що певні речі відбуватимуться природньо і поступово, хоча деякі заяви керівництва лавр не надихають, – каже

о. Георгій. — Але лаври не можуть належати групі осіб, які живуть тут і зараз – це надбання поколінь, минулих і майбутніх. Загалом, для нас усіх важливим є те, якої якості буде православ'я в Україні, яке повинно розвиватися не за московськими лекалами, а у відповідності із вселенським православ'ям, нашими традиціями і запитом та духовними потребами суспільства».

Важливим моментом, який прозвучав одразу після надання Томосу, є спільні заяви про відновлення діалогу між ПЦУ й УГКЦ предстоятелів Церков – Святослава та Епіфанія. Цей діалог існував ще за участі Блаженніших Любомира та Філарета, але нині є можливості перевести його на якісно інший рівень, за участі патріархів нового покоління. Нині ПЦУ є визнаною і канонічною, тому міжцерковна співпраця постає у новому контексті.

Отець Георгій говорить також про необхідність просити прощення у греко-католиків – зокрема, щодо Львівського псевдо-

собору 1946 року (т.зв. «собору КДБ»), який ліквідував УГКЦ і став початком її переходу у підпілля. «ПЦУ вільна від цього спадку радянської імперії, але ми повинні просити пробачення у греко-католиків за ці кривди, – каже він. — Звернення щодо псевдособору 46-го року були кілька років тому, проте не були підтримані офіційно: це були перші спроби православних вибачитися і заявити публічно про ставлення до цього «собору»... Але всі ми – громадяни однієї країни, з одного кореня – Київської Церкви Володимира. УГКЦ перебуває у єдності з Римом, ПЦУ – з Константинополем, але при цьому ці Церкви – як дві рідні сестри, які мають спільне коріння і можуть зрозуміти одна одну, підтримати і знайти багато сфер для спільного служіння і співпраці. Саме тому таким важливим є поновлення цього діалогу між православними і католиками східного обряду в Україні, пошук єдності у Христі – в служінні, просвіті, милосерді». (Р.К.)

Отець Георгій, зокрема, уточнює певні поняття і термінологію, поширену нині у ЗМІ: наприклад, щодо новоствореної Православної Церкви України. Це не зовсім правильно: Православна Церква існує в Україні понад тисячу років, і наразі йдеться саме про визнання її автокефалії – тепер ПЦУ рівна за статусом серед інших 15 автокефальних православних Церков світу. І це справді новела. Інше питання – становлення нової організаційної і адміністративної структури ПЦУ, утвердження її як суб'єкта церковного життя у міжцерковних відносинах і на міжнародному рівні. Створення Єдиної Помісної Православної Церкви в Україні, окрім іншого, – це подолання розколу серед православних християн України. Отець Георгій розповідає,

що цими питаннями свого часу активно займався митрополит Володимир: переговори з Вселенським патріархом щодо вирішення цього питання велися ще з 2008 року. «Принцип єдності православних України був для нього основою, великою цінністю», – підкреслює о. Георгій.

Звичайно, така подія, як виокремлення Православної Церкви України на п'ятому році війни з Росією не могла не стати предметом особливої уваги – зокрема, й російських спецслужб та пропаганди і орієнтованих на Росію колаборантів. Проте, незважаючи ні на що, процеси переходу і самовизначення церковних громад відбуваються порівняно спокійно – на сьогодні близько 200 громад перейшли у ПЦУ, ще 400 готують відповідну до-

ХГ

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ДАВОСУ

«Жодна інша подія не має такого ж глобального охоплення», – сказав директор приватних авіап перевезень в Air Charter Service Енді Крісті. За прогнозами його компанії, під час цього річного саміту в Давосі було здійснено близько 1500 приватних рейсів в обидві сторони. Провідні світові бізнес- та політичні лідери, економісти та журналісти з року в рік наприкінці січня збираються на Всесвітньому економічному форумі для обговорення найбільш актуальних глобальних проблем.

Цього разу українці приїхали до Давосу гарно підготовленими. Ось мої ключові висновки з Давосу 2019:

1. Українцям врешті вдалось об'єднати зусилля у просуванні своєї країни. З часів Революції гідності Україна змінилася, але не змогла донести всю глибину цих змін до світової бізнес-спільноти. Сьогодні ситуація покращується. Цього року в Давосі Україну представили елегантно та професійно. Це була одна з найкращих інвестиційних подій для країни, яку я бачив. Приватний

сектор взявся втілити ідею у життя. «Український дім» гостинно приймав делегатів у серці найвищого міста в Європі. Об'єднавши під одним дахом компанії, фонди та бізнес-асоціації, український осередок всебічно демонстрував інвестиційні можливості країни для т. зв. «білих» та «золотих комірців» з усього світу.

Продовження на 5 стор. ▼

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ДАВОСУ

«Український дім» став платформою для висококласних дискусій, інвестиційних сесій та бізнес-прийомів. Україну було представлено як динамічну та яскраву європейську демократію. Президент Петро Порошенко вільно вів перемовини з ключовими інвесторами англійською мовою та був присутній під час підписання двох інвестиційних угод загальною вартістю у \$370 млн. Все це було покладено в основу реальних реформ, які відбулися починаючи з 2014 року.

2. Жінки-лідери на чолі українського Давосу. Чоловіки складають домінуючу частку на щорічному економічному форумі. В той час як лише 22% учасників – жінки. Всупереч цій тенденції, весь організаційний комітет «Українського дому» в Давосі складався з жінок. Помітний перехід від Homo Sovieticus до Davos Woman. Голова Офісу Національної інвестиційної ради при Президенті Юлія Ковалів збирала топ-керівників з багатомільярдних корпорацій в «Українському домі». У тому ж місці, протягом чотирьох днів, нове покоління жінок-лідерок України ви-

ступало спікерами під час різноманітних дискусій: міністр фінансів Оксана Маркарова, віце-прем'єр-міністр Іванна Климпуш-Цинцадзе, засновниця і голова Львівської бізнес-школи Софія Опацька, а також Кіра Рудик, головна операційна директорка Ring Ukraine – компанії, яку Amazon придбала за \$1 млрд.

3. Діаспора стає все більш впливовою. Україна має одну з найбільших діаспор у світі. Світовий конгрес українців представляє інтереси понад 20 мільйонів українців, які проживають за межами країни. Новообраний президент конгресу – 47-річний канадець українського походження Павло Грод – планує зосередитися на залученні інвестицій до України. Павло відвідав Давос разом з іншими канадцами українського походження – Христею Фріланд і Романом Вашуком. Христя розпочала свою кар'єру в сфері журналістики в Україні, водночас пишучи статті для Financial Times, Washington Post та The Economist. Сьогодні вона міністр закордонних справ Канади, а Роман Вашук – посол Канади в Україні.

Стратегія представлення України в Давосі була ретельно розроблена та успішно впроваджена провідними представницями української діаспори – Оленою Кошарною та Ярославою Джонсон, які мають понад 20 років досвіду в сфері бізнесу та інвестицій в Україні. Алекса Чопівська, родом із Вашингтону, була виконавчим директором «Українського дому» в Давосі. Данило Білак, голова правління Офісу із залучення та підтримки інвестицій UkraineInvest, переїхав до Києва з Канади більше двох десятиліть тому. В.о. міністра охорони здоров'я Уляна Супрун, яка народилася в Детройті, робить дійсно важливу справу, реформуючи сектор охорони здоров'я України. Колишній Міністр фінансів Наталія Яреско, родом з Чикаго, була першою жінкою з діаспори, що прийшла до українського уряду. Такі приклади варто уваги та наслідування.

4. Інтерес іноземних інвесторів поступово повертається. В «Українському домі» було підписано інвестиційні угоди загальною вартістю у 370 млн доларів: французький Total Eren і норвезький

NBT інвестуватимуть у найбільшу вітрову електростанцію на півдні України. Horizon Capital, провідна інвестиційна компанія заснована в 2006 році, оголосила про створення нового фонду у \$200 млн для інвестицій в Україну. «Іноземні інвестори повертаються до України після відчутних реформ», – прокоментував президент Європейського банку реконструкції та розвитку Сума Чакрабарті. Ця міжнародна фінансова установа вже інвестувала \$13 млрд в Україну.

Національна інвестиційна рада об'єднала за одним столом Порошенка і найбільших світових інвесторів, таких, наприклад, як Лакшмі Міттал. Компанія Лакшмі – ArcelorMittal – інвестувала понад \$9 млрд у найбільший в Україні сталеливарний завод. DXC Technology, провідний світовий постачальник консалтингових та IT-послуг, оголосив цього місяця про купівлю компанії Luxoft Ukraine, що займається розробкою програмного забезпечення, за \$2 млрд. У компанії працює 4 тисячі українців. Україні ще багато чого варто зробити

▼ Продовження. Початок на 4 стор.

задля залучення прямих іноземних інвестицій, але, здається, вона на правильному шляху.

5. Непередбачуваність результатів виборів не повинна зашкодити інвесторам. Менш ніж за десять тижнів українці обиратимуть президента. Вибори настільки непредбачувані, що ніхто не знає хто переможе. [...] Цитуючи британсько-американського автора: «Лідерство стосується не наступних виборів, а наступних поколінь».

Бізнес-спільнота увійшла до 2019 року з оптимізмом. 74% компаній-членів Американської торговельної палати в Україні побачили зростання свого бізнесу в Україні минулого року; три чверті прогнозують подальше зростання у 2019 році. Бізнес очікує, що після цьогорічних подвійних виборів, президент, парламент і новий уряд матимуть п'ять безперервних років, аби забезпечити подальше реформування та економічне зростання.

Андрій Гундер,
Президент Американської
торговельної палати
в Україні.
Подано за:
«Новое Время»

ХТ

100 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

«Хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього, хто не відає про славу своїх предків, той сам не вартий пошани», – цей безсмертний вислів Максима Рильського відомий, напевно чи не кожному українцеві.

26 січня в Гайльдерберзі відбулася зустріч з відомим львівським істориком, президентом Благодійного фонду, доктором Миколою Посівничем. Цей цікавий захід проходив в учбовому класі Української суботньої школи «Наша школа». Німецько-українське товариство «Рейн – Неккар» два рази на місяць організовує повноцінне навчання для дітей та підлітків в українській суботній школі, а для дорослих провадиться культурно-історична ініціатива «Гайльдерберські вечори». Метою Товариства «Рейн – Неккар», яке очолює пані Марія Мельник, є підтримка взаєморозуміння між Україною та Німеччиною, культурний та інформаційний обмін, гуманітарна допомога Україні.

У своєму вступному слові активний член Товариства Андрій Капроцький наго-

лосив: «Кілька днів тому, 22 січня, Україна відзначала "День Соборності", день, в який дві частини України, що тривалий час знаходилися в складі різних імперій, органічно об'єдналися в одну велику країну-державу, наступниця якої сьогодні відстоює своє право вирішувати власну долю на своїй землі. За програмою нашого культурно-політично-історичного проекту "Гайльдерберзькі вечори" ми запросили сьогодні пана Миколу Посівничу, кандидата історичних наук, дослідника українського визвольного руху ХХ століття, автора численних публікацій з історії державності Західноукраїнської народної республіки і Карпатської України, збройного підпілля Організації українських націоналістів та Української повстанської армії, українсько-польських стосунків,

організатора та учасника багатьох наукових конференцій, публічних лекцій та інших заходів з вивчення й популяризації української історії. Пан Микола працює в Інституті українознавства імені Івана Крип'якевича Національної академії наук України на посаді старшого наукового співробітника, є Президентом Благодійного фонду "Літопис УПА".

Історики бувають різні. Є ідеологічні історики, такі, котрі допасовують історію до власних потреб, є й суто "наукові", дехто з них також знаходиться в поліні свого космополітичного світогляду. Дуже сильно, зокрема тут на Заході, говорять про загальнолюдську історію і пишаються об'єктивністю, історією, яка на відміну від національної, не навіяна міфами та ідеологією. Тому західні експерти часто рекомендують Украї-

ні не писати власної національної історії, а, навпаки, виходити з того, що Україна має різні "історії", і Україні треба вважати швидше за все лише територією. Пан Микола напевно належить до третьої категорії, яку б я назвав "Історики – державники".

Англійський письменник Олдос Гакслі, який відомий своїм антиутопічним

романом "Прекрасний новий світ", сказав наступне на тему минулого і майбутнього: "Пошукайте у ваших думках, і ви знайдете в них тільки минуле і майбутнє. Про теперішнє ми майже не думаємо, а якщо й думаємо, то сподіваючись, що воно підкаже нам, як розумніше облаштувати майбутнє".

Продовження на 6 стор. ▼

100 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Більше двох годин тривала змістовна та цікава доповідь пана Миколи Посівнича «100 років Незалежності! Перспективи Української державності», яка ілюструвалась на великому екрані світинами та архівними матеріалами.

«Українське питання знову стає актуальним. Україна сьогодні виборює свою незалежність. Тоді, 100 років тому, "вони" програли, бо не виявилися стільки бажаючих боротися і готових пожертвувати особистим комфортом, часом, грошима або навіть життям заради майбутньої України. Тому варто озирнутися, оцінити те, що було і винести

уроки...», – підсумував свою доповідь Микола Посівнич.

Ще більше години тривали відповіді історика на запитання. На лекцію прибули небайдужі не тільки з регіону Рейн – Неккар, але і з різних куточків Гессену, Рейнланд-Пфальцу та Баден-Вюртембергу. Колишній політичний в'язень радянських таборів, пан Володимир Козак, що спеціально приїхав з Гайльбронну, щиро подякував пану Миколі Посівничу за збереження української історичної пам'яті.

Хочу звернути увагу на деякі ключові тези доповіді:

— 22 січня 1918 року вперше у XX столітті була

проголошена українська незалежність. 24 серпня 1991 року відбулося її відновлення.

— Саме завдяки Українській революції 1917–1921 років наш народ уперше в XX сторіччі створив незалежну національну державу, мобілізувавши національні сили.

— Українська народна республіка була серед перших нових суверенних країн, що постали у Східній Європі внаслідок державотворчих процесів періоду Першої світової війни: у грудні 1917-го незалежність проголосила Фінляндія,

в січні 1918-го – УНР, потім утворилися Естонія, Литва, Чехословаччина, Польща та інші.

— Незалежність і суверенність – є запорукою виживання нації. Втрата незалежності у результаті більшовицької окупації у подальшому призвела до мільйонних втрат серед українців від Голодомору, репресій та війн.

Нині діяльність Миколи Посівнича, як ніколи важлива, займає виняткове місце у правдивому висвітленні минулого та збереженні національної пам'яті, адже за допомогою тисяч невідомих архівних матеріалів відкривається нефальсифі-

▼ Продовження. Початок на 5 стор.

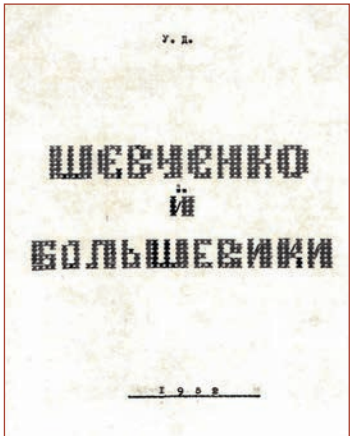
кована історія української державності та національно-визвольних змагань.

Подальші успіхи Української держави, наше майбутнє залежатимуть тільки від нас, від нашої небайдужості, громадської активності, відчуття суспільного обов'язку, пошани і любові до своєї родини, Батьківщини, національної історії. Пам'ятаймо ж перевірений віками вислів давньоримського мислителя Цицерона: «Historia est magistra vitae» (Історія – вчителька життя).

**Для «ХГ»
Дмитро Мірецький,
Гайльдерберг, Баден-Вюртемберг**

ХГ

АПОСТОЛ НЕЗАЛЕЖНОСТІ. ТАРАС ШЕВЧЕНКО В МАТЕРІАЛАХ ОУН ТА УПА

Радянська влада у 1920–1991 рр. вимушена була визнавати авторитет Шевченка, а тому брала участь у вшануванні його пам'яті. Але при цьому комуністи подавали геній поета дуже однобоко: зображали насамперед українським революціонером-демократом, борцем за права поневолених трудящих. Ключове ж місце в творчості Шевченка посідало національне питання, право українців на самовизначення та незалежність. На думку багатьох підпільників, Шевченко був «апостолом незалежності України», і у його творчості відбилося прагнення українського народу до волі.

Підпільні видання ОУН і УПА про творчість Шевченка збереглися у матеріалах справи № 376 Галузевого державного архіву Служби безпеки України (далі – ГДА СБУ), зокрема, у томі № 48. Вони вміщені окремим тематичним розділом, аркуші з 79-го до 202-го. Крім того,

Творчість Тараса Шевченка відіграла без перебільшення ключову роль у формуванні світогляду учасників українського визвольного руху XIX–XX століть. Його вірші ще з середини XIX століття мали значний вплив на молодих українців. Навіть сама біографія поета, особливо його десятилітнє заслання без права писати та малювати, об'єднувало його з підпільниками – і він, і вони жертвували заради цінностей.

згадки про Тараса Шевченка містяться у деяких листівках, періодичних виданнях та брошурах.

До 200-річчя Кобзаря Центр досліджень визвольного руху оприлюднив спеціальну колекцію «Тарас Шевченко в публіцистиці ОУН та УПА» у електронному архіві визвольного руху. Підпільники читали переважно дореволюційні видання творів Шевченка, а також – видані в Польщі, Румунії, Чехословаччині у 1919–1939 рр. Його вірші морально гартували та підтримували борців за відновлення української державності. Керівник бойовики Служби безпеки ОУН(б) Львівського крайового проводу Дмитро Куп'як згадує, що під час перебування у в'язниці у 1938 р. після побоїв польських поліцейських, він, щоб скріпити власний дух, читав напам'ять «Кобзар» Шевченка, адже з дитинства знав багато текстів з нього. Так само вірші Тараса Шевченка читали політичні в'язні-українці у польському концентраційному таборі Береза Картузька у 1934–1939 рр., а згодом – у радянських концтаборах і тюрмах.

Треба зазначити, що в Радянському Союзі склалася парадоксальна ситуація з виданням та поширенням творів Шевченка. Комуністична влада своїми пропагандистськими заходами зробила з нього «борця за народну правду», «революціонера-демократа», і тиражувала мільйонними накладками. Чи не в кожному обласному центрі України поставили пам'ятники поету. Але в той самий час діяла заборона на вивчення, використання та поширення багатьох творів Кобзаря, які влада вважала «антирадянськими». Підозрілими здавались у першу чергу ті, де він критикував «братній російський народ». У більшості бібліотек переглянули старі книжки, які не влаштовували радянську владу, і деякі з них відправили до закритих спецфондів. Чекісти вилучили у населення чимало раніших видань з творами Шевченка та їх аналізом, що суттєво відрізнявся від радянського офіціозу.

Учням та студентам дозволялося вивчати лише офіційні радянські підручники та літературу, а за використання невідповідних книжок могли засудити за антирадянську агітацію.

Відтак ОУН(б) у 1944–1951 рр. у підпільних друкарнях організувала власні перевидання творів Шевченка за старими, дорадянськими зразками. Автори більшості творів про поета, виданих підпіллям ОУН і УПА, на сьогодні не відомі. Вони переховувалися за псевдонімами: «А.К.», «М.К.» (Микола Дужий), «У.Д.» (можливо, «Уляна Дніпропетровська» – Уляна Крюченко), «Йосип Орленко», «І. Ленко». Вийшов навіть власний підручник – короткий курс української літератури, який був альтернативою офіційним радянським виданням. Для його підготовки використали дореволюційну та іноземну літературу. За підручником навчали юнацтво ОУН(б), також він був адресований прихильникам підпілля. П'ятий розділ книги присвячений постаті Тараса Шевченка: тут коротко подано біографію, наведено основні етапи творчого шляху, а також аналіз найбільш важливих творів.

Підпільник «І. Ленко» підготував статтю «Шевченко – апостол незалежності України». В ній відзначив, що для Шевченка завжди головним питанням було

відновлення незалежності України. Збереглася також стаття «Світогляд Т. Шевченка» (автор невідомий), яка, схоже, призначалася для інформування підпільних кадрів про правдиву біографію поета. «Йосип Орленко» (справжнє прізвище не встановлено) написав «Шевченко проти Москви». У тексті вміщено витяги з творів Шевченка, де він критикує устрій російської імперії і співчуває поневоленому становищу українського народу. Ця стаття була важлива тим, що у 1939–1941 рр. та починаючи з 1944 р. підпілля ОУН і УПА також проводило збройну боротьбу проти СССР, який повстанці називали новою московською імперією. Автор обґрунтовував право українського народу на власну державну незалежність та необхідність виходу зі складу СССР.

Автор «У.Д.» у статті «Шевченко й большевики», датованій 1952 р., проаналізував, як більшовицька влада ставилася до творчості Шевченка. Розкладено по полицях що більшовицька влада підносила в творах Шевченка, а що – приховувала. Є підстави вважати, що псевдонім «У.Д.» – скорочення від «Уляна Дніпропетровська». Якщо так, то автором була Уляна Никифоровна Крюченко – «Оксана», дружина керівника Проводу ОУН(б) в Україні Василя Кука – «Леміша».

Продовження на 7 стор. ▼

АПОСТОЛ НЕЗАЛЕЖНОСТІ. ТАРАС ШЕВЧЕНКО В МАТЕРІАЛАХ ОУН ТА УПА

Це дуже ймовірно, адже в 1952 р. в живих залишилось вже небагато підпільників. Після затримання Крюченко розповіла слідчим КГБ, що написала кілька матеріалів, перебуваючи в підпіллі.

Особливої уваги заслуговують збережені підпільні інструкції зі вказівками, як відзначати ювілеї Тараса Шевченка. Провідниками ОУН і УПА були підготовлені короткі вказівки, де докладно розказано, як відзначати Шевченкові роковини, вказано порядок проведення заходів. Зазвичай в ці дні відбувались зібрання підпільників, виголошували реферати про творчість поета або про його біографію, розглядали найбільш відомі та важливі твори. Подібний зміст мають «Примітки і зауваги до святкування Шевченкових роковин», які підготував крайовий провідник юнацтва.

У Статті «Повстанський дух України. В Шевченкові роковини» проаналізовано вплив творчості Шевченка на українських повстанців. Вона була опублікована у журналі «Повстанець», ч. 4 за 1945 р., її автор – підпільник «М.К.». У науковій літературі є інформація, що цей літературний псевдонім використовував Микола Дужий – «Вировий», член парламенту воюючої України – Української Головної Визвольної Ради та редактор журналу «Повстанець». «М.К.» – ско-

рочення від «Микола Карівський», тобто Микола, народжений у селі Карів Львівської області. Згодом статтю видали окремою брошурою. [...]

Окрім статей та брошур поет часто фігурував у невеликих публікаціях – зверненнях, листівках. Зазвичай це були документи обсягом 1–2 аркуші, деякі з портретом Шевченка або з цитатами з його віршів.

З документів радянських каральних органів відомо, що у підпіллі ОУН(б) працювала типографія ім. Тараса Шевченка. Вона базувалась на території Кременецького району Тернопільської області і була підпорядкована Подільському крайовому проводу

ОУН(б). Діяла в 1946–1950 р. 16 травня 1950 р., під час бою з чекістами, які виявили типографію, в підземному бункері загинули троє підпільників. Частину творів Тараса Шевченка друкували саме в цій типографії.

Отже, можемо бачити, що підпільники робили все від них залежне, щоб пропагувати творчість Тараса Шевченка, а насамперед – серед молоді. Готували також коментарі до його творів, які суттєво відрізнялись від радянських офіційних підручників. Все це сприяло поширенню правдивої інформації про життя та творчість поета. Хоч накладі підпільної літератури були невеликі, важливим є сам факт вшанування творчості

▼ Продовження. Початок на 6 стор.

Шевченка і поширення його творів.

Олександр Ішук,
науковий співробітник
Центру досліджень
визвольного руху.
Подано за:
«Історична правда»

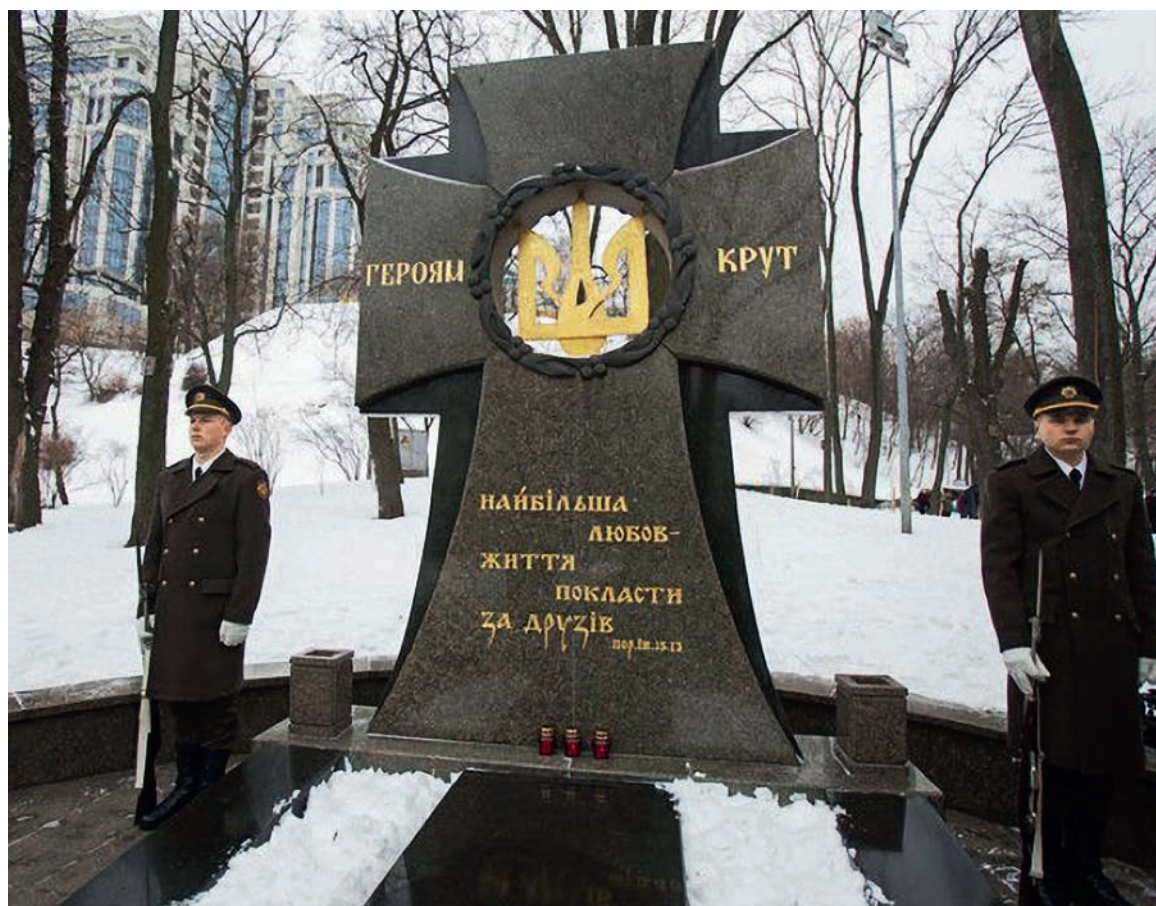
ХТ

БІЙ ПІД КРУТАМИ. ЦЕ БУЛА ПЕРЕМОГА УКРАЇНЦІВ

Відновлення національної пам'яті – це не лише відкриття незнаних, забутих чи раніше заборонених сторінок минулого. Це і їх суттєве переосмислення. Саме це відбувається нині із подією, що сталася 29 січня 1918 року.

Пам'ять про Крути повернулася в Україну із відновленням незалежності в 1991-му. Але протягом двох десятиліть бій згадували як трагедію чи навіть поразку. Оборонці станції загинули, більшовики продовжили наступ на Київ. Ось що говорили про Крути. Для більшої драматизації суттєво завищувалася кількість українських втрат, понижувався вік бійців, їхні військові навички. Відтак згадування Крут перетворилося в плач і розпач від чергової поразки, замилювання власною жертовністю. Такий підхід далекий не лише від об'єктивної історичної оцінки того що сталося під станцією Крути 29 січня 1918 року, але й від справжнього вшанування пам'яті учасників цих подій.

Важко здобути ціною вояцьких життів перемогу знецінюють, називаючи

поразкою. Так, загибель у бою близько сотні українських вояків – це трагедія. Але втричі більша кількість ворожих втрат каперує тезу про поразку. Особливо, якщо врахувати, що співвідношення сил учасників бою складала майже 1 до 10 не на користь українців. Більшовики зуміли продовжити свій наступ на Київ лише через чотири дні. Для проголошеної лише кілька днів до того незалежної Україн-

ської Народної Республіки це були визначальні чотири дні, які дозволили державі отримати міжнародне визнання та військову допомогу. Незабаром після цього більшовиків вигнано назад на схід. Так, через рік вони знову повернулися, але не назавжди.

Війна з Росією, царською, більшовицькою, путінською триває досі. На жаль, досі на українській землі. Але нині вже за сотні

кілометрів від Києва. І в цій війні ми знову перемаємо, бо нині Росії протистоїть не кілька сотень добровольців, а багатотисячна і високопрофесійна українська армія. На боці України не кілька держав, що визнавали нас у 1918-му, а практично весь цивілізований світ, який засуджує російську агресію.

Ми перемаємо, бо не забули про бій 29 січня 1918 року. Про Крути пам'ятали

Історія із вшануванням на Аскольдовій Могилі пам'яті студентів почалася у березні 1918 р., коли у Києві відбувся похорон 28 полеглих українців у бою під Крутами. Похоронна процесія була велелюдною і урочистою. Вона розпочалася богослужінням, що супроводжувалося співом хору під керівництвом Кошиця. Віддати останню шану загиблим прибули члени Центральної Ради, військові відділи січовиків. Письменниця Людмила Старицька-Черняхівська у статті «Пам'яті юнаків-героїв, замордованих під Крутами» написала тоді: **Для нас могила ця лишилась на віки полум'ям віри, вона дала нам незабутнє минуле. Це буде друга свята могила над Дніпром... Діти України – це ваша могила. Вона не дасть нам спинитись, не дасть нам забути.**

Із статті Богдана Червака «Пам'ятник Героям Крут як докір нашим політикам» в журналі «Історична правда»

в Українській повстанській армії, де це ім'я присвоїли одному з військових формувань на Волині. Про Крути пам'ятають у сучасній армії, де цим іменем названо військовий ліцей у Львові та військовий інститут у Києві. Ми перемаємо, коли шануватимемо Крути по-справжньому: як нашу перемогу.

Володимир В'ятрович,
голова Українського
інституту національної
пам'яті.

Подано за: Радіо Свобода

ЯК ГАЛИЧАНИ ВПЕРШЕ ВИРУШИЛИ В ПАЛОМНИЦТВО ДО СВЯТОЇ ЗЕМЛІ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

5 вересня 1906-го до Собору Юра у Львові з'їхалися усі учасники подорожі та ті, хто їх проводжав. Людей було дуже багато і проводи виглядали радше як велике свято. Спеціально для паломників орендували цілий потяг, котрий їхав до приморського міста Трієст в Італії. Майже на кожній станції, де зупинявся потяг в Україні, їх виходили вітати місцеві жителі, організовували цілі процесії. З Трієста пароплавом, теж спеціально орендованим для українських паломників, п'ять днів плили до Єрусалиму.

«Розміщення на кораблі для подорожніх першого класу є в кабінах з 3–4 ліжками, для другого класу – 5–10 ліжок, для третього – окремі місця для кожного у великих спальнях. Розділення статей на кораблі – зрозуміла річ», – про це повідомляли ще в оголошенні про подорож. «Наше паломництво тішилося весь час подорожі такою гарною

погодою, що ніхто майже не сидів у душній каюті... і або голим оком, або через шкла дивився різні острови, що тут і там виринали з синього моря», – ділилися потім спогадами учасники паломництва.

Хоч в анонсах паломництва не йшлося про екскурсійний супровід, гарним гідом виявився 26-річний вчитель із Тернополя Михайло Коцюба. Він мав карти Адриатичного та Середземного морів і всім

цікавим розповідав про назви островів. Спочатку прочани не довіряли йому, але, коли переконалися, що вчитель вказує ті ж назви, що і моряки, то його авторитет виріс.

Прибувши до Єрусали-

му, паломники зі співом рушили колонами, попереду яких один селянин ніс синьо-жовтий прапор. Їх охороняла місцева поліція. Прочани мали пробути тут тиждень. Програма відтворювала в хронологічному порядку життя Ісуса Христа, а також передбачала відвідання Хресної дороги.

Люди були переповнені емоціями, передбачаючи це, організатори прощі наперед видали спеціальні поштові листівки. Тож люди писали рідним додому дуже багато. Закінчилось перебування на Святій Землі походом до Божого гробу.

Через рік в Україні видали ілюстровану книгу про цю першу прощу галичан – «Як Русь ходила слідами Данила» із посиланням у назві на мандрівку чернігівського монаха Данила до Палестини наприкінці XI –початку XII ст. У 2015 книгу перевидало видавництво «Апостол».

«Локальна історія»

Переглядаючи архів «Християнського Голосу»

Німецький натиск на Москву, щоб вона додержала даного слова і звільнила решту німецьких полонених, знайшов уже свій відгомін в советській пресі. «Правда» у зв'язку з прийняттям, що його влаштували німці поворотцям, заявляє, що це прийняття прийняло провокативні антисоветські форми.

Водночас большевицькі провокатори підняли знову питання т.зв. советських громадян, тобто емігрантів, що живуть в Німеччині. Покликаючи на домагання репатріації советських громадян, що їх висунув був свого часу в Москві Аденауерів Булганін «Ізвестія» пишуть: «Советський народ жде з повним правом,

МОСКВА ДОМАГАЄТЬСЯ ПОВОРОТУ ВТІКАЧІВ

Мати дякує канцлеру ФРН Конраду Аденауеру за повернення сина з советського полону, 1955 р.

що німецький уряд звільнить врешті від пресії і тероризму злочинних елементів і антисоветських організацій, живучих на західно-німецькій території задержаних советських громадян та піддержити їхні старання повернутися на батьківщину». На думку «Ізвестій», урядові чинники Західної Німеччини не тільки не дали цим особам охорони, але ще й прийняли заходи для їхньої задержки, хоч «живучим закордоном советським громадянам повинна бути дана кожна можливість без перешкод повернутися на батьківщину».

В тій же самій статті порушується теж питання задержаних в СССР німців. Аденауер – кажеться там – апелював до советського уряду звільнити їх з гуманітарних причин. Советський Союз показав свою гуманність. Також і поворот живучих в Німеччині советських громадян є питанням гуманності.

Советські натяки на те, мовляв, ми були б згодні звільнити решту полонених під умовою, що ви нам віддасте емігрантів, вказують на це, що Москва готова почати знову міцну пресію на німців і торгуватися з ними в справі емігрантів. Ми є переконані, що німецький уряд не піде на того роду ганебні торги навіть коштом задержаних німців, (якщо взагалі такі ще є в СССР у живих) та, що ніколи не повторяться сумної пам'яті часи 1945-их років, коли то змушувано людей проти їхньої волі повертатися в советську тюрму. В тому напрямі зрештою, сказав вже своє тверде слово німецький уряд, як рівнож і уряд ЗДА і тому немає потреби попадати в паніку і страх. Пресії з боку большевиків можна було сподіватися в такій чи іншій формі, бо для них еміграція і голошена нею неприслонена правда про советський режим та активна боротьба проти большевицького насилля завжди були і залишаться сіллю в очах Москви.

[«ХГ», ч. 50 (361), від 11.12.1955 р.]

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5